20045 - Hac, erkeğin üzerine farz olduğu gibi, kadının üzerine de farzdır

Soru

Son Cuma hutbesinde bir hatip, haccı edâ etmenin sadece erkekler üzerine farz olduğunu, kadınlar üzerine farz olmadığını söyledi. Bu söze delil olarak herhangi bir hadis veya âyet zikretmeniz mümkün müdür?
Hatibin söylediği bu söz doğru değil ise, buna delâlet eden herhangi bir hadis veya âyet zikredebilir misiniz?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hac, ömürde bir defa olmak üzere, gücü yeten ve dînen mükellef sayılan herkesin üzerine farz-ı ayındır ve İslâm'ın bir rüknüdür. Haccın farz oluşu, Kur'an-ı Kerim, Sünnet ve âlimlerin icmâı (oybirliğiyi) ile sâbitttir.

Birincisi: Kur'an-ı Kerim'den delili:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وَلِلهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ [سورة آل عمران من الآية: 97 ...

"Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır.Kim de (haccın farz oluşunu) inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden (onun haccından ve diğer amellerinden) müstağnîdir." (Âl-i İmrân Sûresi: 97)

Bu âyet-i kerime, haccın farz oluşu konusunda kesin delildir.

Zirâ Kur'an-ı Kerim:

((...وَلِلهِ عَلَى النَّاسِ..))

"Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır".

Sıygasıyla ifâde etmiştir ki,bu sıyga; lüzumluluk ve gereklilik ifâde eder.Bu da haccın farz oluşuna delildir.Hatta biz, haccın farz olduğunu güçlü bir şekilde tekid ettiğini Kur'an-ı Kerim'in şu ifâdesinde buluyoruz:

وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ...

"... Kim de (haccın farz oluşunu) inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden (onun haccından ve diğer amellerinden) müstağnîdir."

Çünkü Allah Teâlâ, farzın inkârının karşılığını küfür olarak saymış ve haccı terketmenin, bir müslümanın ameli olamayacağını, gayr-i müslimin ameli olacağını bununla belirtmek istemiştir.

İkincisi: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinden delili:

Bu hadislerden birisi, İbn-i Ömer'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunan hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ. [متفق عليه]

"İslâm, beş esas üzerine binâ olunmuştur: Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şâhitlik etmek, namaz kılmak, zekât vermek, Ramazan orucunu tutmak ve Beytullah'ı haccetmektir."(Buhârî; hadis no: 8. Müslim; hadis no: 16).

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:

[بُنِيَ الْإِسْلَامُ ... [متفق عليه

"İslâm, ... bina olunmuştur: ..." diye ifâde etmesi; haccın, İslâm'ın rükünlerinden birisi olduğuna delâlet etmiştir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ! قَدْ فَرَضَ اللهُ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ فَحُجُّوا. فَقَالَ رَجُلٌ: أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسُولَ اللهِ؟ فَسَكَتَ حَتَّى قَالَهَا ثَلَاثًا. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَتْ، وَلَمَا اسْتَطَعْتُمْ ثُمَّ قَالَ: ذَرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ، فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلَافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ، وَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوهُ.)) [رواه مسلم]

"Allah'ın elçisi bize şöyle hitâb etti:

"Ey insanlar! Hac size farz kılındı. O halde hac yapın.

(Sahâbeden) bir adam:

- Ey Allah'ın elçisi! Her sene mi (hac yapmak bize farz kılındı)? Diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona cevap vermedi.

Sahâbî sorusunu üç defa tekrarlayınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Evet deseydim, her yıl farz olurdu, siz de buna güç yettiremezdiniz.

Sonra şöyle buyurdu:

-Size açıklamadığım hususlarda beni kendi hâlime bırakın. Sizden önceki topluluklar çok soru sormaları ve peygamberleriyle ihtilâfa düşmeleri sebebi ile helak olmuşlardır. Size birşey emrettiğim zaman, gücünüz yettiğince onu yerine getirin.Sizi bir şeyden yasakladığım zaman da onu bırakın." (Müslim; Hac; hadis no: 1337).

Nitekim bu konuda pek çok hadis gelmiş, öyle ki bu hadisler, hac farîzasının sâbit oluşunda şüphe götürmeyen yakîn ve kesin ilmi ifâde eden tevâtür derecesine ulaşmıştır.

Üçüncüsü: İcma

İslâm ümmeti, gücü yeten kimsenin ömürde bir defa hac yapmasının farz olduğunda ittifak etmişlerdir.Bu, dînde hükmü delillerle bilinen bir hususdur.Haccı inkâr eden, kâfir olur. (el-

Mevsûatu'l-Fıkhıyye; c: 17, s: 23).

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- Sahih-i Müslim'in şerhinde şöyle demiştir:

"İslâm âlimleri, gücü yettiği takdirde kadının hac yapmasının farz olduğu konusunda ittifak etmişlerdir."